ZEITUNGSI Königsgrätz Iungmannova tr cp 1? I

Рік II. ч. 259. (414) Четвер, 20. листопада 1941. Ціна 30 сот.

КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

щоденник, виходить кожного дня, крім неділь і свят

АДМІНІСТРАЦІЯ: Краків, Райхсштрассе 34. Тел. 280-80
РЕДАКЦІЯ: Краків, Ожешкової 7. — Тел. 104-81

„Krakauer Nachrichten" — Tageszeitung.
Administration; Reichsstrasse 34.
Schriftleitung; Orzeszkowagasse 7.

ПЕРЕДПЛАТА в краю і за кордоном: місячно . . . . . . 6 зол.
Курс 1 нім. марки = 2 зол., 5 чеських корон = 1 зол., 5 слов. кор. = 1 зол.

Нові успішні дії на Сході

ГОЛОВНА КВАТИРА ВОЖДА, 19. 11 — Головне Командування Німецьких Збройних Сил повідомляє:

На східньому фронті нові успішні наступи німецьких військ. В боях останніх трьох днів вони захопили понад 10.000 полонених та знищили 17 повзів. Летунські атаки на твердиню Севастополю спричинили велитенські вибухи в корабельних майстернях та складах вибухових матеріялів. У пристані бомби ушкодили великий вантажний корабель. Боєві літаки бомбардували останньої ночі військові споруди в Москві та Петрограді, та на середньому відтинку фронту комунікаційні шляхи ворога в запіллі.

На англійському острові вночі під 19 листопада летунство обкинуло бомбами важкого калібру пристані та обекти засоблення, здебільша на східньому побережі.

Від 9 до 15 листопада втратило совітське летунство 232 літаків. З цього 122 зістрілено в летунських боях а 44 зенітною артилерією; решту знищено на землі. У тому ж самому часі пропало на східньому фронті 24 власних літаків.

Однодушне рішення японського парляменту

ТОКІО. — Японський парлямент прийняв одноголосно одну постанову, яку спільно предложили різні групи парляменту. В ній закликували уряд, щоби без хитання він перевів визначену національну політику.

Згадана постанова обіймає м. і. таку заяву; „Найбільшою перепоною на шляху до закінчення китайського конфлікту є дії ворожих народів під проводом Злучених Держав Америки". Ясно, що рушійною силою у теперішньому зударі між державами осі і народами Англії, Америки і Совітського Союзу є змагання Злучених Держав Америки запанувати над світом.

Нерозумна поведінка уряду Злучених Держав Америки виявляється у відмові прийняти програму Японії та в намаганнях вмішуватися в її справи. Програма Японії — як відомо — зводиться до того, щоби осягнути розвиток національної господарки і господарського співжиття східньоазійських народів та уможливити загальний добробут.

Згадана постанова поручає підтримку уряду на 100 відсотків. Вона кінчиться словами: „Японський нарід вірить, що нема змоги розквіту без закінчення тієї війни. Збільшення позичок і податків відбувається для воєнних цілей".

Зірвання дипльоматичних взаємин з Віши і Токіо

ЦАРГОРОД. — Уряд Іраку зірвав дипльоматичні взаємини з Віші і Токіо. Оба посольства негайно замкнено. Посла Іраку у Віші відкликали.

Японія припинила дипльоматичні взаємини з Іраном

ТОКІО. — Японський посол в Багдаді, Йошьо Сасомото дістав у вівторок доручення закрити японське посольство в Іраку. Японський уряд наказав закрити посольство негайно після того, як дістав повідомлення японського посла в Іраку, що Ірак рішився зірвати дипльоматичні взаємини. Сподіваються, що посол Йошьо Сасамото незабаром вернеться повітряним шляхом через Банкок до Японії. Агенція Домеі пояснює зірвання зносин між Японією і Іраком, що ця постанова без значіння, бо взаємини практично вже від квітня цього року впали до зера.

Єгипт закриває французькі, еспанські і японські консуляти

АНКАРА. — На бажання британської військової влади єгипетський уряд поставив французькому домагання урядові у Віші та урядам Еспанії і Японії, щоби вони закрили свої консуляти в Єгипті.

—o—

Промова Девалери до ірляндських військ

СТОКГОЛЬМ. — Підчас військової паради в Дабліні премієр Девалера заявив м. і., що було б бажанням, щоб кожний ірляндець опинився в ірляндському війську. „Бо ніщо не поможе нам — сказав Девалера. коли тисячі молодих людей поличемо щойно тоді, коли буде запізно. Я остерігав вже нераз свій нарід перед ворожим наступом. Не сміємо спирати нашого постачання харчів та бензини на заморському довозі. Небезпека виголодити нашу країну не змаліла. При тій нагоді — закінчив Девалера — ірляндський нарід міг би дати прегарний зразок своєї дисципліни".

Чанкай-Шек жадає наступу на Японію

ШАНГАЙ. — З нагоди відкриття національно-політичної народньої ради говорив генерал Чанкай-Шек в понеділок в Чункіні як, звідтам подають у вівторок. Генерал навязав при цьому до понеділкових заяв японського президента міністрів, Тойо і міністра закордонних справ Того перед парляментом і назвав скоре закінчення китайської війни, що його поручали оба політики, „пустою мрією". Вкінці домагався генерал негайного наступу Злучених Держав Америки на Японію.

Підсилення активности

Не хиляйте вниз прапора
А держіть його високо...
Б. Лепкий.

Належимо до націй, в яких інстинкт самозбереження найменше розвинений, а тому й поняття міцної організації, карности та самодисципліни недомагало. Також слід нам нарешті засвоїти собі засаду, що мірилом вартости одиниці і громадянства є лише осяги.

До цього літа вдалося тут по цей бік Сяну і Буга втягнути в одну національну організацію майже всіх по громадянськи думаючих людей, при тому й виконувати намічені пляни тієї організації. І безперечно осяги були, навіть поважні, тому можна було надіятись, що такі початки дадуть якнайкращі наслідки і не лише тут, але й по тому боці, якщо буде звільнений край від большевицької навали. Але сталося інакше. Карність і активність української громади починає тут і там підпадати, що гірше — цей процес продовжується, а навіть рівень думки понизується. Найприкріше, що й критерій вартости одиниці щодо її осягів, починає затиратися. І це є небезпечний обяв, який треба б за всяку ціну спинити, поки ще час — інакше життя, зокрема теперішні події, перейдуть нам понад голови. Ми можемо втратити до решти й кредит у тих, що покладали на нас дещо інакші надії, та які рішають про нашу вартість, від якої залежить наше майбутнє. Не треба також забувати про одну маркантну згадку в книжці Фірера, а саме, що — „займатися справами нежиттєздатних народів є звичайною втратою часу..."

Невесела це дійсність і то тимбільше, що можна би багацько зробити, а ще більше приготовити. Подумати тільки про стягнення, розміщення й використання активної інтелігенції, яка є основою плянової акції взагалі. Не можна ж допустити до того, щоб люди з різних закутків Европи голосилися до праці, а опісля міркували, що Батьківщина не потребує їх.

У нас обурювалися свого часу тим, що деякі одиниці робили інтереси на людській нужді. А що ж це було, як не наслідки тієї суспільної несубординації, невхоплення в карби цих елементів, які і тепер можуть використовувати конюнктуру для себе. Тому не сміє бути в нас одиниці, що стояла би поза рямцями, тимсамим і поза обсягом національної організації. Треба негайно почати перевишкіл інтелігенції і пристосувати її до вимог важкої праці для зруйнованої Батьківщини. Треба влити також багато людей у їх правильне русло, спрямувати до тієї праці, на якій визнаються. Адже є на жаль між нами під сучасний мент і такі одиниці, ще й до того фахівці, які замість працювати в своїй ділянці, чи займати відповідні місця — пустилися на т. зв. легкий хліб. Річ ясна ж не з користю для нації, на її шкоду. Тимчасом нам треба приготовити вишкіл безлічи людей — і то негайно — від найнижчих ступнів адміністрації починаючи, далі урядовців пошти, залізниці, лісництва і рільництва, та працівників у купецтві, ремеслі і промислі. Найваж-

ніше приготовити все, потрібне для бодай приблизної розвязки аграрного питання. Хліборобство є в нас нетільки фундаментом господарського життя країни, але й основою нашого життя взагалі. Воно мусить дати нам цілий ряд інтелігенції, якої нам не стає; мусить заповнити державні і комунальні господарства й підприємства, мусить дати купців, ремісників і промисловців. А це може статися тільки при відповідному управильненні сільських господарств, що по суті ними сьогодні не є. Вже тепер повинен повстати рільничий інститут, який опрацював би аграрне питання, що в нас є одночасно і кардинальним.

Кожна ділянка нашого життя вимагає рук і жертвенної, творчої праці. Тільки треба її оформити, викликати відповідний підйом, скоординувати її працівників в одній організації, пустити в рух. Бо коли інші народи мають змогу будувати своє майбутнє жертвами крови, ми мусимо будувати своє життя натугою і снагою творчої праці.

Д-р Г. Стецюк.

—o—

В затроєній країні

Оповідав мені недавно один знайомий, як то його витала родина в рідному селі. Не бачив він своїх рідних двадцятькілька літ — а ввесь той час вони пережили під большевиками. Тому привітання мало характер дійсно зворушливий. Крик, сльози, притискання лиця до руки, дотикання тіла. Все те нагадувало привітання пса із паном. Я спитав, чи не було в цьому якоїсь фізичної хворобливости, але оповідач заперечив. Навпаки, всі фізично зовсім здорові й нема в них позатим ніяких проявів істерії.

Подібну історію прочитав я в „Краківських Вістях" (ч. 252). Автор німецький капітан, Степан Вернер, розповідає там про свою подорож по Україні. Ось що читаємо: „Вони зовсім нічому не дивуються... Руїнницька большевицька влада знищила справжні почування і мільйони спокійних та добрих із природи людей перемінила в якусь безформену масу, що живе без справжньої радости, але і без справжнього болю. Тут народини і смерть стали подіями розмірно без ніякого значіння... Треба тільки побачити, як нужденно виглядає в цій країні похорон. Нашвидку руку збита домовина, її везуть на візку... гріб викопують денебудь... і найчастіше навіть не думають про те, щоб якось означити могилу, абс щоб її чимось прикрасити..." (Справді — таке ж розказував мені й згаданий вище очевидець сучасної України: большевицьких гробів майже не замітиш, бо найчастіше вони просто без усякого знаку, що взагалі тут хтось похований. — Хреста, очевидно, нема. „Зовсім нема мови про якусь пошану для померших. Погорда до людини, що така тут прикметна формуванню життя, діє також і після смерти... Заперечування всього людського є саме чимось тим, що таким немилим робить для німецьких вояків перебування в цій затроєній большевизмом країні... Назовні залишилися з большевизму тільки знищені повзи і поперевертані ґіпсові памятники. Але ще роками люди носитимуть руїну в своїх душах і тільки помалу находитимуть шлях до того, що рішає про особовість і про внутрішню свободу".

Що все те значить? Ясна річ: большевики перевиховали там людину на звіроподібне єство, на антропоїда. Прикметою такого півзвіринного стану є загин (атрофія) природного змислу правди на гидоту гріха і через те мовчалива згода на гріх, а то навіть поповнювання його зовсім байдужно (аморалізм). Ціль такого душевного стану потрібна була большевикам, щоб убити „нерв публичної опінії в індивідуальній совісти „не треба нічому дивуватися" — а через те створити „людину товпи (маси)" антропоїда, що тільки слухає та працює, але не живе особисто (длятого така байдужість до смерти, прим. у большевицьких вояків). Така людина дає 99% голосів на кожну річ і найбільш абсурдну, коли так наказує большевицька влада і в білий день спокійно каже: „тепер ніч", коли так хоче влада. На духове добро він сліпий і не знає того, що

„höchstes Glück der Erdekinder immer sei Persönhlichkeit". (Goethe).

(Найвищим щастям дітей землі нехай буде все особовість).

Хто ж у Совітах — головно з-поміж молоді — відчував потребу бути індивідуальністю, жити повним персональним життям, кого не засліпила большевицька дисципліна, той часто... кінчав самогубством. Пише про це наша молода землячка з Харкова, Ніна Бурик, у „Кр. Вістях" (ч. 255): „Цілковите відчуження школи від церкви і постійне заперечування всякого ідеалізму доводило до того, що молода людина була позбавлена всякого духового і вищого змислу життя. Вона так несвідомо шукала цього вищого змісту життя, як шукає в темряві стежки до хати людина, яка заблукалася в лісі. Бувало, що ці шукання приводили до дуже сумних висліді́в. Молодь заплутувалася у павутинні своїх думок, не находила відповіди на масу запитів і сумнівів, що виринали в її молодій душі. Тоді наставала кульмінаційна точка — молодь кінчила життя самогубством. Вона не могла перенести безмежної сірости і скучности совітського життя. Таких випадків було багато, багато...'

Едґар Алян По (Poe) оповідає ось-що про людину товпи: вона втікає перед своєю душею в товпу, в вуличний рух, у маси нахідниках... Так — для большевиків потрібне було таке єство, що втікає, чи радше втекло перед душею — антропоїд. І тому вони так постійно і скрізь навчають про дарвінівську боротьбу за життя в природі і про те, що людина — це тільки анімаль (єство), а не чоловік (гомо сапієнс). Подібно як сучасні віталісти, так і большевики змагають до того, щоб людина жила не розумним (Трібе) гармонійною душею, але гонами (Трібе) й інстинктами, так як звіря. Голод і страх — два бігуни „життя" такого антропоїда. І справді „людина", вихована большевизмом, реагує вже не як людина, а як пес, як анімаль... І як пес, де здохла, там і без знаку зогниє...

Чого ж треба тим антропоїдам, щоб повернути назад до величнього становища людини?

Треба їм вернутися до розумної ціли людини, треба їм статися розумними людьми (гомо сапієнс). Треба їм вернутись до правдивого **знання**, бо це, що їх учили, дарвінівське страґлфор лайф (боротьба за життя) не вистарчає людині до того, щоб була щаслива і правдива людина, а не півтварина. „Півзнання веде до чорта, ціле знання до Бога" — каже Ґете. Славний фізик, Юліян Роберт Маєр, що відкрив закон збереження енергії, сказав на зїзді німецьких природознавців м. і. „Дійсна філософія повинна й може бути лише „введенням" до християнської релігії".

Та чи може сама наука повернути цим нещасним антропоїдам правдиву ціль їх життя? Славний італійський учений Марконі (винахідник радія, телеграфу в розмові з представником аґенції „Мундо" заявив: „Сама наука не всилі вияснити багато дечого, головно найбільшої тайни, тайни нашого буття. Хто ми, звідкіля приходимо в життя? Відколи чоловік почав думати, все зачіпав за ці питання, а проте все вони залишалися науково нерозвязаними... З гідністю стверджую, що **я віруючий**. Вірю в силу молитви. А вірю в те не лише, як широкий католик, але також **як людина науки**".

Так, щоб зробити з антропоїдів назад людей, треба їм дати позасвітню ціль, правдиву ціль людини. А таку ціль дає лише християнська релігія. Тому то велику правду сказав дописувач „Кр. В." і очевидець сучасної України, коли в своїм репортажі „На Схід" („Кр. Вісті" ч. 243) написав: „Племена ...потребують одного святого хрищення, щоб створити Володимирову Державу".

І як колись Володимир Святий із незвязаних нічим племен України створив міцну Державу, даючи їм національну і релігійну єдність і спільну ціль через прийняття християнської віри, так і тепер Україна потребує перш за все: хрищення!

Яка велика туга за ним у тамошніх людей! У всього знайомого перекладчика, що цими днями вернувся з Вел. України, бачив я ручно зроблений хрестик. Ним обдарувала його землячка з України. Маленький хрестик, незугарно вирізаний із бронзи. А на ньому вирізьблене з одного боку Розпяття і напис над Розпятим: „Ісус Христос Цар"; з другого ж боку хрестика знову напис: „Да воскреснет Бог" (Хай воскресне Бог)... Чи не бачите в цьому символі туги тієї країни за Воскресенням Бога-Царя?!..

МОМ

Японська перестоpога Рузвелтові

ТОКІО. — Націоналістичний японський часопис „Кокумін Шімбун" помістив в неділю вечером в великому оформленні відкритий лист до Рузвелта, в якому часопис просить президента Злучених Держав Америки — подумати над невдачею нових переговорів між Злученими Державами Північної Америки і Японії та не легковажити собі сили Японії. Пацифік є в ніколи ще небувалій небезпеці війни.

Часопис змальовує опісля поодинокі фази „політики блефу і погроз" Рузвелта та його помічників, які довели Тихий океан над край війни, мимо щирого бажання Японії зберегти мир, що знайшов свій вислів в заяві князя Коное і місії Курузу. Часопис вказує дальше на безнастанне вмішування Злучених Держав Америки до справ Европи і Азії, без огляду на доктрину Монро та на те, що Злучені Держави Америки під сьогоднішними можновладцями, які танцюють під дудку жидівських плютократів, змагають до панування над світом. „Ані Японія ані національ-соціялізм або фашизм, — так запевняємо врочисто — не є за це відповідальні, коли вженуть світ у війну. Рузвелт не повинен легковажити дійсних сил Японії, які є непохитні без огляду на війну та економічний натиск. Натомість нема іншої держави, як Злучені Держави Північної Америки з такими суперечними поглядами на мораль, війну або мир. Рузвелт жалітиме ще колись, що став ворогом людства.

„Кокумін Шімбун" кінчить свої міркування словами: „Питання: війна або мир на Пацифіку" залежить тепер від вас, пане президенте і ви несете повну відповідальність".

АМЕРИКАНСЬКІ КАНОНІРИ ЗАЛИШАЮТЬСЯ В КИТАЮ.

МАДРИД. — З Вашингтону повідомляють: Як в пятницю подав президент Рузвелт на пресовій конференції в Білому Домі, стаціоновані на китайських водах канонірки фльоти Злучених Держав не будуть відкликані з Китаю. Відкликання морських частин Злучених Держав охоплює виключно стаціонованих на суші моряків американської фльоти. Це рішення уряду Злучених Держан треба звести до цього, що стаціоновані на китайських водах американські канонірки є виключно в Чункіні та в горішному бігу ріки Янксе, тобто поза японською сферою впливів.

Відправа голов УДК і Делеґатур краківської области

В середу, 19. листопада ц. р. в 9-ій год. перед полуднем почалась у Світлиці Українського Центрального Комітету у Кракові відправа голов УДКомітетів та Районових Делеґатур краківської области. У відправі бере участь 34 делеґатів.

Наради відкрив Провідник УЦК **проф. д-р Володимир Кубійович**, який привитав приявних делеґатів, вшанував память померлого перед кількома днями Президента д-ра Костя Левицького, опісля виголосив довшу промову, що в ній зясував дотеперішні осяги та загальні напрямні для майбутньої праці УЦК — як цілости. З черги керманичі поодиноких Відділів здавали звіт з переведеної праці та подавали пляни праці на майбутнє.

І так **м-р М. Ценко** порушив актуальні організаційні питання; **д-р О. Котик-Степанович** зясував, що слід робити нам на господарській ділянці; **д-р П. Саноцький** — говорив про завдання та можливості в ділянці Суспільної Опіки; **м-р М. Кушнір** представив важніші проблеми нашої культурно-освітної праці, **інж. В. Татомир** подав загальні завваги до праці на терені виховання молоді.

Точний хід нарад і промову Провідника УЦК. подамо в черговому числі.

—о—

Українська преса в краю і на чужині

(Від нашого кореспондента).

Прага, листопад 1941.

Захопивши українські західні землі, большевики першзасе знищили в Галичині і на Буковині українську пресу: часописи були закриті, їхнє майно розграбоване, а журналісти в найкращому випадку — розігнані. Декому з них пощастило пробратися на захід до Кракова, що ставав осередком українського життя в Німеччині. Тоді в Кракові повстало „Українське Видавництво" і почала виходити українська преса, зразу двічі в тиждень, тричі, вкінці щоденник і тижневик „Краківські Вісті" та інші журнали.

Тепер „Краківські Вісті" — це найстарший і найсолідніший український щоденник на всю українську пресу в Европі. Його передруковують, на ньому взоруються всі інші українські часописи, що порстають на українських теренах, мов гриби по дощі. Коли тільки звільниться від большевиків якась частина України, всюди на невисохлій ще від большевицького багна землі звляються українські часописи, як перший пров українського національного життя. Скільки тепер цих часописів, де вони виходять — точно сказати тяжко, бо ще засла́бий звязок із Східньою Україною. Але одне відомо: в кожному місті, містечку, а то й більшому селі „з подувом волі" появляється час́ом усього кілька чисел українських часописів. Багато тих часописів заникло зразу ж, як тільки вийшли на світ, таксамо, як гинуть недосвідчені метелики, коли вони своїми крильцями торкнуться вогню.

Цікавий, хоч і неповний, перегляд української преси на українських землях і на чужині (в Европі) за останні чотири місяці німецько-совітської війни дає вистава, що її влаштува „Музей Визвольної Боротьби України" в Празі. На жаль, на виставі не видно українських часописів із українських земель під Румунією, Мадярщиною, в Словаччині та Хорватії. Заокеанська українська преса давно вже сюди не приходить.

З-поза українських етнографічних меж у Музеї виставлені такі часописи:

„Краківські Вісті", щоденник і тижневик, видання „Українського Видавництва" в Кракові.

„Наступ", тижневик, орган української національної думки, Прага.

„Українська Дійсність", двотижневик, орган Української Громади в Німеччині, Берлін.

„Український Голос", двотижневик, орган УНО в Берліні.

„Нова Доба", тижневик, часопис для українських полонених, Берлін.

В Галичині виходило коло 20 різних часописів. Тепер виходять, між ін., такі часописи:

„Львівські Вісті", щоденник для дистрикту Галичини, Львів.

„Рідна Земля", тижневик для селянських і робітничих мас. Обидва часописи видає Видавництво часописів та журналів для області Галичини, Львів.

„Вільне Слово", видає те саме В-во у Дрогобичі.

Східня Україна:

„Волинь", тижневик, виходить у Рівному.

„Кремянецький Вістник", орган Українського Національного Комітету кремянецького повіту, Кремянець.

„Самостійність", орган окружної управи костопільської округи, Костопіль.

„Голос Сарнщини", орган незалежної громадської думки, Сарни.

„Гайдамака", часопис для олевського району (начальник району — Тарас Бульба), редагує Іван Гонта.

„Українське Слово" — Житомир.

„Українське Слово" — Київ.

„Уманські Вісті", редагує колегія.

„Українець", українська стінна газета Панцирної Групи.

„Маріупольська Газета", орган міської управи м. Маріуполя.

РОМАН С. ОПІЛЬСЬКИЙ.

БОГДАНІВКА

Останніх десять років Богдана Лепкого, інакше десять вакацій — це час, яким може гордитися і Рогатинщина. Може гордитися, бо перебував у ній поет — у недалекім Черчі, бував у Жовчові, Чесниках, Яблонові, приїздив туди з Ріднею, щоб по цілорічній праці, відпочати в рідних сторонах, дихнути рідною атмосферою, між своїми людьми, між своїми улюбленими квітками.

Відомо, що за ініціятивою приятеля і товариша Покійного, радника Поплавського з Кракова, вийшов був проект дарунку для заслуженого письменника, вченого й поета в його 60 роковини. Як дар було намічено поставити Йому дімок десь у Бережанах, чи Бережанщині, які Він так любив і тужив за ними та заєдно згадував. Бережанський ювілейний комітет під проводом о. декана Евзевія Бачинського та д-ра В. Гриневича вирішив дещо змінити первісний плян. Збірка на цей ювілейний дар була за скромна, щоб за неї купити десь у Бережанах парцелю, або поставити відповідний дімок. Тому ці гроші вжито як початок на будову такого дімку в Черчі, що правда не в Бережанщині, а в Рогатинщині, та до речі недалеко, бо ці повіти сусідують зі собою. Але і цих грошей не вистарчило на все. Комітет купив лише парцельку, яку продав за половину ціни, з огляду на ціль, львівський громадянин п. Шевчук, а також закупив і цеглу. Решту всього, що треба було до будови й на саму будову мусів постаратись Поет. Але й ці грошеві справи розвязано якось без більших труднощів, завдяки п. Бованкові з Черча, який взявся за будову і швидко її завершив. Кошта розложено на роки і невеличка, але чепурна віля стояла. Називалася вона іменем поета „Богданівка" і, червонюючи своїм доманим фантастично дахом, була свого роду квіточкою між будівлями цього живця.

І сталася згодом „неофіціяльною Академією Наук і Мистецтв". Збірним пунктом і водночас наче пансіоном. Щодня збиралися на „Богдаівці" гості, на милий ґутірці. А тем ніколи не бракло, бо не було ділянки, на якій не визнавався би Б. Лепкий, кожне питання з нашого життя цікавило його і кожного цікавило, коли говорив Поет, що був і мистець в оповіданню.

А город і квітник — були життям Поета. Його мягка вдача так і гармонізувала із квітками й зеленню, доповнювалася. Раннім ранком, коли ще тиші живця не перервали оклики лікуванців і стукіт кругольні — поет виходив, щобналюбуватися своїми квітками, щоб наче спитати — як спали — і сказати їм „добрийдень".

І якщо Вн хотіли б зробити були Поетові яку несподіванку, принести гостинця, то це могли бути тільки квіти.

Та прийшла воєнна хуртовина, прийшли большевики „висвободителі" і це було ударом для Поета. Два пізніші роки його життя пройшли вже наче подаровані. Серце не дописувало, а до того вістки з „того боку"... А проте працював до останку від ранку до пізної ночі, аж згас ненадійно одної літньої днини. Відійшов залишаючи труди свого життя. Залишилася по ньому й Богданівка.

Стоїть як і давніше на горбочку і сумно їй, бо вже до неї не приїде той, хто так любив її, сумно їй, що й вона причинилася до втрати свойого Господаря, сумно їй, бо опущена й запущена тепер і ще сумніше, коли пригадає собі кращі часи. Ті часи, коли коло неї ходив Він сам, коли вважав, щоб кожна квіточка, кожне деревце були на своєму місці, й щоб їм добре й вигідно було.

Сумно їй, коли на її нинішних „травниках" схилили додолу голови дві жоржини, рожева й червона, коли споміж моря бурянів на квітнику несміло визирає припадкова — маленька, несміла айстра. Замість вогняних колись лав жарких фльоксів видніє тільки дві квіточки, а їх місце зайняли дике просо й хабаззя.

І кущі під вікном наче б хотіли прикрити цю пустелю; виросли за останніх два роки й тулилися до широких вікон, одиноких незабитих віконницями. І стежки позаростали й замість біленького піску валяються папери, побите скло — по большевиках.

Пусткою віють кімнати; на підлозі скирти большевицьких часописів і листівок. Та тепер уже інакше, дир. Бігун завів лад!

Стою і дивлюся. „Все йде та минає..." І як швидко проминуло. Майже сліду не стало з того, що було, лише напис на мурі „Богданів" забілений большевиками таки пробиває.

А Рогатинщина вшанувала память Поета панахидами й академіями і задумала поставити тривалий памятник. В рогатинському Музеї „Опілля" отворено окрему кімнату, що в ній збирається все звязане з особою Поета й його побутом, а управа музею звернулася до громадянства зі зазивом жертвувати все, що звязане якнебудь із Поетом.

Мистці й письменники з Рогатинщини заснували Т-во „Рогатинська Муза" й назвали його іменем Богдана Лепкого, також вулицю, якою приїхав перший раз до Рогатина Поет, названо його іменем.

Також і „Богданівкою" піклуватисяме Рогатинщина. Тією „Богданівкою", що була колись сіллю в оці і владі. Між інш. рогатинський музей „Опілля" зберігає один цікавий документ — донесення рогатинської поліції за Польщі до своїх станиславівських зверхників, в якому пишеться: „Богданівка" і професор університету Богдан Лепкий — це місце зборів і провід різних небезпечних організацій...

Яке це все марне супроти дійсности: не стало тих, що доносили, змінилося багацько, лише слава залишилась, бо вона вічна. Слава, що жив тут колись Поет...

—о—

Українська преса в визволених від большевиків німецьким військом українських просторів дуже добре віддзеркалює сучасні настрої місцевої української людности. Одночасно вона є справжнім показником того, як жилося українському народові під владою большевиків. Так, напр., наймолодша східньо-українська пресова ластівка — „Маріупольська Газета“, — що перше її число появилося 1-го листопада ц. р., у своїй скромній передовиці пише:

„Український народ від нині вільний як ніколи. Він вільно може будувати свою культуру, говорити, писати своєю мовою...“. А трохи далі: **„Сьогодні знаменний день. Сьогодні, після довгої заборони большевиками, починає виходити на Маріупільщині газета українською мовою...“.**

Виставлені в Музею ВВУ часописи свідчать ще й про те, що в Україні тепер панує великий голод на українську національну пресу. Разом із тим ця виставка показує, що українці — колишні еміґранти зі Східньої України — не забувають за свій, єдиний під цю хвилину на чужині Музей-бібліотеку й тоді, коли вони опиняться дома на рідних землях, і радо, чим тільки можуть, допомагають йому. **дк.**

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Ми дістали письмо з Головної Управи УНО в Берліні, яке поміщуємо у вийнятках, при чому зазначуємо, що поміщуємо його з правдивою радістю, бо справа з поведінкою нашого робітництва поза краєм не стоїть так, як це представив її наш дописувач із Берліна. — **Прим. Редакції.**

Головна Управа УНО, що начислює понад 35 тисяч членів і коло 1.200 низових клітин на всіх теренах німецької держави, має змогу стежити за життям українців у німецькій державі й на його впливати. Головна Управа УНО мусить ствердити, що закиди у статті п. з. „Невідрадне явище“, поміщеній у „Краківських Вістях“ (ч. 249 з 8. ц. м.) не погоджуються з правдою та що ці закиди можуть торкатися хіба окремих осіб або окремих випадків. Проте такі особи та відокремлені випадки можливі такасамо у краю, як і в кожній нації і державі. Безпідставність цих закидів підтверджується хоч би вже тим фактом, що українці в німецькій державі, які рекрутуються здебільша із збігців чи колишніх полонених із польської армії, всі порядно та чисто вдягнені, взуті та засоблені потрібними річами. Все це справили вони зі свого невисокого заробітку, а не принесли зі собою, втікаючи ледви з життям чи виходячи без нічого з полону. Поруч того виявили і виявляють українці в Німеччині велику жертвенність на національні цілі. Підтвердженням того хоч би національний фонд УНО чи фонд ДОФУС-а при УНО. З цих датків ДОФУС дав на українське студентство досі 43.775.54 РМ. Грубі тисячі дали члени УНО також на збігців, полонених і на інші національні потреби. Розуміється, на таку жертвенність не могли б спромогтися українці в німецькій державі, коли б вони свій заробіток пропивали, як це закидує їм автор.

За Головну Управу УНО:
Підполк. Тиміш Омельченко, голова.
Д-р Володимир Левицький, секретар.

ВІСТІ ЗІ ЛЬВОВА І З КРАЮ

Львів, *листопад 1941.*

ВІДКРИВАЮТЬСЯ ВОРОТА СЕРЕДНІХ ШКІЛ.

На основі розпорядку Відділу науки і навчання при губернаторі Галичини за підписом д-ра Ласселіха відкривають на терені Галичини **10 гімназій з українською мовою навчання.** Крім поданих вже нами у „Краківських Вістях“ місцевостей, такі гімназії дістають іще два міста: Бережани і Дрогобич. Деякі повітові міста, як напр. Самбір, підписують масово петиції за оснуванням у себе української гімназії.

Як читачам уже відомо, у Львові відкривають дві українські гімназії: хлопячу при вул. Княжій (Фірстенштр.) ч. 14 та дівочу (одиноку на цілий край) при вул. Віденській ч. 2 ц. (у сусідстві кол. „Католицького Дому“ при вул. Городецькій, де грає кіно „Світ“). Директором хлопячої гімназії іменований проф. П. Мечник, директором дівочої гімназії проф. В. Радзикевич. До хлопячої гімназії зголосилось коло 800 учнів, до дівочої коло 700. Цими днями відбуваються в обох названих гімназіях іспити до І. класи. Наука в гімназіях має зачатися коло 20. ц. м.

В цих днях розпічнуться також вписи до 4-річних **учительських семинарій** з українською мовою навчання, яких буде в цілому краю **чотири.** Ці школи відкриють у Львові (хлопяча), Самборі, Яворові і Рогатині (в одному з цих трьох міст буде учительська семинарія для дівчат).

ОКРЕМА ЖИДІВСЬКА ДІЛЬНИЦЯ У ЛЬВОВІ.

На днях появився на мурах міста та в обох львівських щоденниках розпорядок губернатора Галичини д-ра Ляша, яким на терені Львова створено окрему жидівську дільницю. Ця дільниця утворена на півночі від залізничої лінії Львів-Тернопіль і займає частину Клепарова, Замарстинів, дрібну частину дільниці Жовківської та частину Знесіння Нового. Середмна жидівської дільниці, себто **вул. Жовківська** з різними своїми поперечками, буде відмежована, бо вона до жидівської дільниці не належить, з виїмком невеличкої смуги над Полтвою, яка лучитиме жидівський Замарстинів із жидівським Знесінням Новим. У новоутвореній жидівській дільниці житиме 111.000 львівських жидів; поза нею **могтимуть жиди жити у Львові тільки у виїмкових випадках та за спеціяльним дозволом. Очевидно — всі не-жиди мусять із тих частин міста, що призначені на осідок жидів, випровадитись, і вони дістануть помешкання у Львові в українсько-польській дільниці.** Тому, що за залізничою лінією **Львів-Тернопіль** живе к. 40.000 жидів, туди **мусять перенестися** більшість їх, себто яких **70.000.** Все переселення жидівського населення у визначену їм частину міста та переселення арійського населення з теренів жидівської дільниці **має бути покінчене з днем 14. грудня ц. р.**

ВЕРТАЮТЬСЯ ПОЛОНЕНІ.

На вулицях Львова можна було до вчорашнього дня оглядати сотні й тисячі полонених, що після звільнення з таборів вертаються до рідних міст та сіл. Відтепер полонені в своїй поворотній дорозі оминатимуть Львів, бо *для них* визначена **інша траса.** Найслабших із них приміщено у **львівських шпиталях, щоб їх хоч трохи підкріпити та підготовити до дальшої дороги.** А деякі з них мають ще додому і по кількасот кільометрів! У Львові та подорозі дають полоненим необхідну допомогу станиці Українського Червоного Хреста, та ця допомога недостатня, бо УЧХ має замало фондів, щоб могти дати ширшу поміч усім потребуючим. Сильно помагає полоненим подорозі наше селянство, і про цю допомогу вони говорять зворушливими словами.

НА РОБОТИ ДО НІМЕЧЧИНИ.

І ще одну людську хвилю можна майже щодня заобсервувати на вулицях міста: це наші сільські хлопці та дівчата, а нерідко також молоді сільські родини з дрібними дітьми, що довгими-довгими рядами прямують на головний залізничий двірець, звідкіля їх відвозять на різні роботи в Німеччину. Всі ті люди йдуть з меншеч чи більше тяжкими клунками та куфрами в руках, а проте вигляд їх бадьорий і вулиці Львова аж лящать від їх бадьорих пісень. **Довідуємося, що більшість тих хлопців знайде працю на ріллі у німецьких баверів, а якась частина перейде до фабрик та всяких підприємств. Невеличкий відсоток робітників-фахівців дістане добре платну працю по своїй професії. Більшість тих людей походить із далеких підгірських околиць. Досі перейшло вже таких сільських робітників через Львів кількадесять тисяч. Організацією та вербунком наших молодих людей із сіл на роботи в Німеччині займаються Уряди Праці у Львові, Тернополі, Станиславові і Дрогобичі, утворивши з цією метою цілу мережу своїх підвідділів по всіх містах та містечках. Збірним осередком робітників, що бажають виїхати в Німеччину, є Перемишль, звідкіля майже щодня відходять до Німеччини робітничі транспорти.**

ПОМЕРЛИ:

Иосиф Ольшанецький, урядовець б. Зем. Банку Гіпотечного, помер у Львові 26. Х. ц. р. у 53. році життя.

Андрій Давидович, емер. директор Каси Хорих у Львові, б. старшина УСС, помер у Львові 30. Х. ц. р.

Іван Чучман, професор гімназії у Львові, помер 5. ХІ. ц. р.

Володимир Ковальчук, м-р філософії, невтомний культурно-виховний діяч, письменник і мистець, театр. референт і член різних комісій Т-ва „Просвіта“, заст. голови філії „Просвіти“ на місто Львів, співробітник і автор видань „Просвіти“, помер 12. ХІ. ц. р. у Львові у 37. р. життя.
Львовянин.

Два рази дає, хто скоро дає

Згідно з рішенням Фірера українських полонених звільняють із таборів і відпускають додому. В цій благородній акції українська суспільність мусить допомогти німецькій військовій владі. Це ж не є мирний час, війна йде далі. Німецьке командування має доволі до діла зі своїми, більш пекучими справами, в боротьбі проти большевизму й англійського плютократизму. Тому українськими полоненими можна буде більшо зайнятися аж тоді, коли буде змога транспорту, прохарчування і засоблення людей у теплу одіж. Внаслідок цього український загал — без ніякого виїмку — мусить приложити всіх зусиль, щоб жертвувати на руки УДК для українських полонених теплу одежину, харчі й гроші — та якнайскоріше.

Всяке проволікання допомогової акції може спричинити тисячі жертв між українськими полоненими, які для України якраз тепер неоціненої вартости. В першій мірі конче треба жертвувати денно сотки харчевих посилок поштових (5 кг.) зі сушеним хлібом, із усякого рода крупами, з кукурудзяною мукою, зі смальцем і маслом, з цибулею, чосником і т. д., щоб бодай частинно підкріпити ослаблених полонених.

Тому хай ніхто з українців не відтягається від тієї святої повинности. Кожний хай жертвує на цю ціль згідно зі своєю спроможністю і то якнайчастіше, поки всі українські полонені не будуть відпущені домів.

Німецький нарід жертвує на запомоги своїм братам сотки мільйонів марок і дуже багато різної одежі та взуття і то що-року, хоч лютує війна. Це робить його сильним і непохитним. Беріммі ми собі примір із цього, покажім, що й ми є здисциплінованим народом, готовим на всяку жертву, коли йде про добро українського загалу. Поможіть нашим полоненим братам. При тому памятаймо, що хто скоро дає, той два рази дає.

М. К.

МОЛОДЬ ПРИ ПРАЦІ

Від дня 8. ХІ. діє ІІ. інструкторський табор у Криниці. Його завданням підготовити зпоміж місцевої молоді добрих організаторів Референтур Опіки над Молоддю при УДК та Делегатурах. Табор веде Відділ Опіки над Молоддю УДК своїми фаховими силами. Командантом табору є працівник Відділу Опіки над Молоддю проф. Адам Антонович. Учасників 28. У програму таборового навчання входять предмети з ділянки національно-громадянського виховання, тіловиховання, фахового освідомлення молоді та служби праці. До викладів запрошено відомі в нас фахові сили. Таборовий ригор доволі строгий.

Серед гарних околиць Криниччини на лемківських верхах день у день можна стрінути чоту таборовиків на мандрівці з піснею на вустах, що пізнають рідну землю, лемківське життя, лемківські звичаї.

Та не всі ще УДК і Делегатури подбали про висилання на цей табор із своїх теренів відповідних кандидатів. Це відібється відємно в праці серед молоді в їх округах. Табор існуватиме до 6. грудня.

—о—

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР

ЛИСТОПАД.
20. Четвер — Мч. Ерона
21. Пятниця — Соб. св. Михайла Ар.

— УРОЧИСТА АКАДЕМІЯ. В неділю 23. листопада ц. р. в год. 16-ій (4 попол.) в Берліні в салі Гемайндегавз Люїзенкірхе на Шарльоттенбургу при Кірхпляц ч. 5. відбудеться урочиста академія з нагоди 20-ліття Великої Жертви під Базарем. — У програмі академії: реферат учасника полк. М. Шраменка, апель поляглих, деклямації, збірна рецитація та виступи наших відомих співаків (чок): п. Л. Корецької і п. О. Орленка-Гишки та нашої пяністки п. А. Джулинської. Перед академією біля 12. год. в греко-католицькій церкві при Грайфенгагенерштр. 10, та в православній церкві при Кльостерштр. 73 відбудуться урочисті панахиди за поляглих під Базарем.

— ПАНАХИДА за душу бл. п. сеніора українських політичних і громадянських діячів Д-РА КОСТЯ ЛЕВИЦЬКОГО В БЕРЛІНІ. На вістку про смерть нашого великого Громадянина, українське громадянство в Берліні вшанувало память Великого Українця панахидою, яку 16. XI. 1941 р. відслужив у парохіяльній церкві в Берліні о. П. Романишин. Співав мужеський хор.

— ПАНАХИДА ЗА ГЕРОЇВ БАЗАРУ. У греко-католицькій парохіяльній церкві в Берліні при Грайфенгагенерштр. 10, відправлять 23. XI. ц. р. зараз після Богослуження панахиду за Героїв, що згинули під Базаром.

— ТЕЛЕГРАФІЧНА СЛУЖБА З НІМЕЧЧИНОЮ. З днем 10. ц. м. наладнано публичну телеграфічну службу між телеграфічними урядами Галичини й Німеччини. Дозволені всі телеграми з виімком телеграм із побажаннями та т. зв. листових телеграм. Телеграми мають бути в німецькій, українській або російській мові. Покищо не приймають телеграм за кордон.

— ПОШТОВИЙ КУРС. Кандидаткам, що вислали до Українського Центрального Комітету прохання прийняти їх на поштовий курс, подається до відома: Поштовий курс пічнеться 3. грудня ц. р. Вступний іспит, від якого висліду залежить прийняття на курс, відбудеться дня 2. грудня ц. р. Особисте зголошення кандидаток дня 2. грудня в год. 8-ій рано в УЦК., Відділ Праці і Суспільної Опіки, Зелена ч. 26/7. Всім прийнятим на курс висилаємо окремі повідомлення поштою. — Український Центральний Комітет, Відділ Праці і Суспільної Опіки. 5х

— УСІМ ПРИЯТЕЛЯМ І ЗНАЙОМИМ, у краю і за кордоном, приятелям-співробітникам із Редакції „Краківських Вістей“, — за щирі побажання з нагоди нашого одружіння, сердечно дякуємо.
Михайло і Олена Островерхи.

ЖЕРТВУЮЧИ НА ФОНД УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТА — ПОМАГАЄШ РІДНІЙ НАЦІЇ Й СОБІ!

— РОЗБУДОВА ІТАЛІЙСЬКОЇ КОМУНІКАЦІЙНОЇ МЕРЕЖІ. Відкриття електричного залізничого получення на лінії Больонія-Трієнт означає — як пише „Popolo d' Italia“ — введення безпосереднього електричного залізничого получення не тільки на шляху Бреннер-Больонія, але також на шляху Бреннер-Реджіо-Калябрія. З тим на 1452 км. довгим шляхом лучиться новий шлях, дуже важний для комунікації між обома краями оси. Він вяжеться з існуючими вже поздовжними полученнями через Італію, з полученнями Кіяссо (Готгард)-Реджіо-Калябрія довжини 1370 км.; з полученням Модане (Монт Сеніс)-Реджіо-Калябрія 1460 км. довжини і з полученням Ментоне-Реджіо-Калябрія довжини 1350 км. Без огляду на війну — так пише згаданий часопис — осягнено цей важний відтинок у розбудові італійської комунікаційної мережі. Це є вислід далекозорої політики, яка сьогодні виплачується правильністю і таким добрим цілковитим удержанням руху.

— ХОРВАТІЯ ПРИСТУПИЛА ДО МІЖНАРОДНЬОГО СОЮЗУ РЕМІСНИКІВ. В урочистій формі заступник Хорватії підписав у прияві Поґлявніка приступлення хорватського ремесла до Міжнароднього Союзу Ремісників, якого осідок є в Римі. Дальше підписали договір між італійським та хорватським ремеслом, щоби осягнути більшу співпрацю та слідкувати за спільними інтересами.

— ПІВНІЧНО-АМЕРИКАНСЬКА АРМІЯ КУПУЄ АРКТИЧНИЙ ВИРЯД. З Вашинґтону передає каблем „Трансовшен“: Військові станиці переводять тепер великі закупи для арктичного виряду військ. Закуплено 200.000 кожухів, 74.000 пар снігівців, 110.000 снігових окулярів і 200.000 фунтів смарів до лещет.

— БУДОВА ЗАЛІЗНИЦІ ЧЕРЕЗ САГАРУ. Будівельні роботи біля залізниці через Сагару пішли вже так далеко, що 5. листопада могла переїхати перша льокомотива через ріку Нігер між Бамако і Себу через новий залізний міст, який саме скінчили.

— У КАЛІФОРНІЇ УПАВ БОМБОВИК. Один бомбовик типу „Доуглас“, що летів до Англії, упав біля Моговк в Каліфорнії. Літак згорів. Доля іншого літака, що супроводив бомбовик, невідома.

Нині вчися побіджати — завтра певно побідиш!

Фізична справність людини це один з її найкращих атутів в житті. Людина в повноті своїх фізичних сил — це повновартний громадянин, це людина нинішньої доби, бо є в спромозі дати найвищі осяги у своїй праці для добра спільноти.

Вона зможе перенести всі тягарі й злидні сьогоднішних днів, для неї немає перешкод у переведенні навіть найтрудніших завдань, бо розпоряджає фізичною спроможністю і тугістю, краще — ніж інші, як ті, що не дбають про силу й здоровля свойого тіла.

Щоб цю фізичну справність якнайдовше вдержати — треба перш за все мати настільки **сили волі**, щоб щоденними вправами її постійно розвивати, підносити, не дати її занидіти.

Сила волі — це **прикмета духа.**

Людина **сильна духом і тілом** — є повновартним громадянином своєї нації.

Такі одиниці мусимо виховати, мусимо створити з них спільноту, мусимо зілляти їх в одну спільноту нації. Тіловиховання це частина безперечно важна, як частина громадянсько-національного виховання. Тільки таке виховання охоплює людину в цілому, розвиває пляново й рівнорядно її духа та тіло, робить її здатною служити нації.

Щоб як найбільше поширити в широких масах українського громадянства цей дуже важний засіб виховання і підготови служити нації — себто **тіловиховання** — Відділ Опіки над Молоддю УЦК встановив за приміром інших націй українську **„Відзнаку Фізичної Справности“**, як нагороду для всіх, що цю фізичну справність вдержують, розвивають та підносять.

Добути „Відзнаку Фізичної Справности“ не важко, слід тільки постійно вправляти та дбати про всесторонність тіловиховних вправ. Бо не йде про те, щоб розвинені фізично одиниці займалися тим чи іншим родом порту і „спеціялізацією“ змагали до рекордів, а важне, щоб якнайширші круги громадянства станули щабель вище — **також фізично** і тим самим скоріше і легше розвивали силу духа та тіла.

Тільки сильна духом і тілом нація має передумовини найтися в рядах переможців за право свобідного, незалежного життя.

Змагати до того, щоб якнайширший загал, без огляду на вік та пол, зацікавити тіловихованням та заставити його розвивати фізичну тугість і силу тіла, а тимамим добути кращі спроможности на розвиток духа — отсе є завданням „Відзнаки Фізичної Справности“, яку кожний українець і кожна українка повинні придбати та вдержати до пізних літ життя.

Тому ставайте в лави змагунів за добуття „Відзнаки Фізичної Справности“, постійними вправами розвивайте свою фізичну спроможність осягнути найважчі завдання, які накладає під теперішню пору на нас обовязок.

Творіть обласні та повітові Комісії проб В. Ф. С., організуйте проби за добуття В. Ф. С. у всіх школах, установах та клітинах молоді.

Молодь і старші, без огляду на пол і вік, стануть до змагань за „Відзнаку Фізичної Справности“ і тисячі змагунів - змагунок покладуть сильні та трівкі підвалини під будову **здоровля і сили** української нації, піднесуть рівень духових та фізичних вартостей її синів та дочок.

В. Т.

Дім Української Молоді ім. Кн. Володимира Вел. у Криниці

Дня 9. листопада ц. р. передав керманич підвідділу справ населення та Суспільної Опіки при уряді Внутрішних Справ Г. Г. радник Вайрав — керманичеві Відділу Опіки над молоддю УЦК дім „Меран“ у Криниці на постійне приміщення на табори для української молоді. Цей гарний, великий дім, що має 28 кімнат з комфорт. уладженням, тепер у ремонті. Якраз тепер відбувається у Криниці II. інструкторський табор. За передачу цього дому Відділ Опіки над молоддю УЦК складає щиру подяку Панові Генерал-Губернаторові д-рові Франкові. Дім одержав назву „Дім Української Молоді ім. кн. Володимира Великого“ у Криниці.

Севастопіль у критичному положенні

БЕРЛІН. — Англійська агенція „Ексчейндж“ рішилася заявити в понеділок ввечері, що на Криму вдалося німецьким та румунським військам вдертися на передмістя Керчу та що положення у зовсім зруйнованому місті треба вважати безнадійним. Холод, каже далі „Ексчейндж“ знову вможливлює тепер на Криму діяльність моторизованих частин. Так хоче агентура зазначити, що треба рахуватися з дальшими втратами території. „Ексчейндж“ вказує і на грізне положення Севастополя: вістки, що прийшли з цього міста, кажуть, що воно виставлене на атаки з усіх боків.

КОРОТКІ ВІСТКИ

★ **Недільний німецький налет на Москву.** Згідно зі звітом одного очевидця, поширюваного радіовисильнею в Хаборовську, останньої неділі, а також і цілу ніч на понеділок, німецькі бомбовики в товаристві ловецьких літаків безпереривно атакували совітську столицю. Очевидець назвав заподіяні шкоди значними. Оборона тепер незвичайно трудна, тому що німецькі летунські бази присунулися так близько до Москви.

★ **Успіхи фінів у Карелії.** Фінські війська продовжували в листопаді свої успішні дії в Карелії. Фінські відділи, що йшли з Петровського на північ, здобули дотепер вже більшу кількість карельських сіл, між ними також кілька таких, у яких за большевицьких часів завели вже колгоспи. Большевики евакуували мешканців сіл а худобу ужили для свойого прохарчування. Ці села є переважно неушкоджені. Тільки в кількох удалося совітам при їхньому відвороті кинути вогонь на доми та знищити їх.

★ **Новий шеф генерального штабу італійських летунських сил.** Новий шеф генерального штабу італійських летунських сил генерал летунської ескадри Фуджеро брав участь у світовій війні як піхотинець, а пізніше як пільот. У цій війні був він кілька разі вранений. Фуджера вважають основником школи ловецьких летунів, що осягнула в еспанській війні блискучі осяги. В зимі 1940-41 Фуджеро командував італійським летунським корпусом, який оперував над побережжям Каналу.

★ **Марінеску знову в Букарешті.** Румунський міністер господарства Марінеску прибув у понеділок вечором після своїх офіційних відвідин у Берліні і Братіславі знову до Букарешту.

★ **Морська база Злучених Держав Америки в північній Ірляндії.** З Ню-Йорку передають каблем „Трансовшен“: У часописі „Ню-Йорк Джернел Емерікен“ публіцист П. Малон звертає увагу північно-американській публиці на те, що вона скоро „відкриє“ існування великої морської бази в північній Ірляндії, недалеко Лондодеррі. Цю морську базу будують від кількох місяців. Щоправда, дотепер завсіди говорили, що її будують для англійців.

★ **Рузвелт підписує зміну закону про невтральність!** Президент Рузвелт підписав, як подає „Асосіейтед Прес“, закон, що дозволяє озброювати північно-американські воєнні кораблі та їздити по водах у воєнних смугах, як також причалювати до пристаней держав, що воюють.

★ **Хорватське посольство в Гельсінках.** Хорватський уряд рішив оснувати посольство в Гельсінках.

★ **Японсько-совітські мінові переговори тривають.** Японсько-совітські розмови про закладання мін у північно-азійських водах тривають дальше, як відповів на питання представник японського уряду у вівторок. У тих розмовах розслідjують тепер питання, чи недавні японські корабельні нещастя на тих водах не були спричинені совітськими мінами.

★ **Час перебування Куруза в Вашинґтоні неозначений.** Представник токійського уряду не міг подати у вівторок ніякої границі часу в справі побуту Сабуру Курузу в Вашинґтоні. Японський представник додав, що Курузу залишиться у Вашинґтоні так довго, як це потрібне.

Посол д-р Шмідт у Зарачоґлю

ВЕЛИКЕ ПРИНЯТТЯ У АМБАСАДОРА ФОН ПАПЕНА.

АНКАРА. — Посол д-р Шмідт, керманич пресового відділу, мін. зак. справ, що перебуває під цю пору в Анкарі, відвідав в понеділок турецького міністра закордонних справ Сікрі Зарачоґлю. Пополудні він склав вінок на могилі Кемаля Ататірка.

В понеділок ввечері влаштував німецький посол Франц фон Папен гостину, в якій взяли участь турецький міністр закордонних справ Сікрі Зарачоґлю, як також ряд високих турецьких достойників, амбасадорів і послів союзних і заприязнених з державами оси держав.

—о—

Дві третини побережжя Озівського моря в німецьких руках

БЕРЛІН. — Зі здобуттям Керчу Озівське море стало своєрідним континентальним морем, якого дві третини побережжя є в німецьких руках. Одинокий вихід в Чорне море, пролив Керчу такий вузкий, що з Керчу можна над ним панувати. Це континентальне море має зрештою незвичайні розміри, саме 38.000 км. кв., що відповідає половині величини Шкотії. Глибоке воно пересічно 10 м., і нігде не глибше як 15 м. Низинні його береги мають чимало заливів. Від вересня до березня воно правильно замерзає, бо впливаючі в нього ріки, в першу чергу Дон, вносять багато солодкої води. Тимто й усі пристані на цьому побережжі до Керчу на Криму та Ростова в гирлі Дону не мають більшого значіння. Большевики, які ще є на східному березі Озівського моря, розпоряджають тут ще тільки маловартісною пристанею Єйск, яка має 50.000 мешканців. Але і ця пристань не багато їм поможе, бо недалеке замерзання води примушує втікати з Озівського в Чорне море і найлекші одиниці большевицької военної фльоти.

—о—

Нові успіхи фінської армії

ГЕЛЬСІНКИ. — Фінські збройні сили ведуть невмолимий бій проти большевицьких військ на широкому фронті. На відтинку обложеної фінцями морської твердині Ганґе, совіти пробували злагіднити натиск фінів завзятим вогнем артилерії. Фінська артилерія відповіла у свою чергу вогнем і обстріляла при цьому один великий большевицький пароплав. На фронті на Карельській вузині на північ від Петербурґа та на фронті Свіру між озерами Ладоґа і Онеґа фіни легко відбили слабі випади совітів. — В морській війні міни, що їх заложили фінці у Фінському заливі, спричинили большевицьким кораблям важкі шкоди. Численні нічні вибухи мін дають причину думати, що большевики втратили багато човнів. — Фінське летунтво обкинуло бомбами летовище, на схід від озера Ладоґа, при чому знищено два совітські бомбовики і ушкоджено три. На південь від Свіру розбито бомбами 7 льокомотив. У східній Карелії фінські літаки заатакували бомбами військові бараки та колони совітів, при чому багато бомб попало в ціль. На південь від фінського портового міста Котка злетів в море совітський бомбовик. На зайнятих фінськими військами островах Койвісто збирають дальше добичу, що є дуже поважна: м. ін. серед неї є навантажений муніцією корабель містоти 1.000 тон, кілька менших пароплавів та численні запаси муніції.

—о—

Поразка большевиків

БЕРЛІН. — Німецькі війська розбили на відтинку одного корпусу в середній частині східнього фронту совітську протиатаку, що йшла кількома лавами підтримувана 30 танками. Німецькі протитанкові гарматки знищили половину цих танків, а 15 з них залишилося на боєвищі, дальші були важко ушкоджені. Протинаступ при важких втратах для большевиків з повним осягом зліквідовано.

В боях за Крим німецьке летунство затопило 235.500 тон

БЕРЛІН. — Оборона Криму та зокрема спроби вплисти у кримські пристані коштували большевиків поважну кількість дорогоцінного корабельного тонажу. Одно тільки німецьке летунство затопило підчас боїв за цей півострів 60 транспортових та постачальних кораблів загальної містоти 235.500 тон та 9 чергових торговельних кораблів, яких тонажу в подробицях не подали. Щонайменш стільки ж пароплавів було ушкоджених і вони відпадають на довший час із дальшого вжитку. Тим успішним налетом німецьких літаків на корабельні обєкти довкола Криму треба також завдячувати, що совітські частини, на які щораз більше натискали німецькі і румунські сухопутні війська, не могли відтранспортувати великої скількости матеріялів, ними треба також пояснити високу скількість полонених, яка дійшла досі до 101.600 большевиків. Із цього числа, до якого долучуються ще високі криваві втрати, видно ясно, як сильно розбудували совіти оборону Криму. Та тепер мають німецькі й румунські війська у своїх руках вже й Керч, східнє місто півострову, в якого окрузі є великі поклади заліза. Зі 100.000 мешканців міста 20.000 працювало в гутах та вальцівнях, які переробляли щорічно майже 1,000.000 тон залізної руди.

Останки совітських військ на Кримі стиснені довкола Севастополя, тобто в розмірно невеликому гірському просторі довкола цього, незвичайно сильно укріпленого міста. Німецькі війська добули вже один сильний форт на краю оборонного пояса та співпрацюючи з ескадрами німецького летунства, підготовляють вирішення долі й цієї портової твердині.

СТУДЕНТИ НА СТУДІЇ — НАРІД ПОМОЖЕ!

ГЕНЕРАЛ-ОБЕРСТ УДЕТ ЖЕРТВОЮ НЕЩАСЛИВОГО ВИПАДКУ. — ПОХОРОН НА ДЕРЖАВНИЙ КОШТ.

БЕРЛІН. — Генерал летунства, генерал-полковник Удет став в понеділок 17. 11, коли випробовував нову зброю, жертвою такого важкого нещасливого випадку, що помер в дорозі від ран.

Фірер наказав для цього старшини, що помер в такий трагічний спосіб при виконуванню своїх обовязків, похорон на кошт держави.

У признанні назвичайних осягів ловецького летуна у світовій війні у 62-ох летунських боях та в признанні високих заслуг при розбудові летунських сил Фірер відзначив генерал-полковника Удета наданням його імени ловецькій ескадрі Нр III.

МОЛОДЬ — БУДУЧНІСТЬ НАРОДУ!
Жертви на Фонд Українського Студента: Українбанк, Краків.

ЛІТВІНОВ ПЕРЕЇХАВ КОРАБЛЕМ ЧЕРЕЗ КАСПІЙСЬКЕ МОРЕ.

АНКАРА. — Щойно тепер починають поволі розяснюватися пригоди нового совітського амбасадора у Вашинґтоні, Максима Літвінова, *подорожнього амбасадора Злучених Держав в Куйбишеві*, Льовренса Штайнґардта та генерального директора англійського міністерства інформації, Волтера Монктона. З Теґерану повідомили в суботу, що Літвінов і його почот вийшли в неділю на сушу в іранській пристані в Паглеві над Каспійським морем, куди вони прибули на чердаку одного корабля з Баку. У звязку з тим пригадують, що *Літвінова і його почоту* дожидали в Теґерані вже 6 днів тому, а коли вони не прибули, Лондон поширював усякі поголоски на тему причини спізнення і вже 4 дні тому повідомив, що Літвінов прибув до Паглеві. Кілька годин пізніше совітське посольство в Теґерані заперечило цю вістку. Тоді англійське міністерство доручило проголосити, що Літвінов прибув до Баку. В найближчому майбутньому Літвінов має прибути до Теґерану.

ДОГОВІР ПРО ПРОПАГАНДУ МІЖ АНГЛІЄЮ І СОВІТСЬКИМ СОЮЗОМ.

СТОКГОЛЬМ. — „Есешіейтед Прес" повідомляє з Москви, що між Совітським Союзом і Англією підписали урядовий договір про пропаганду. Вже в останніх місяцях виїздили один за одним до Совітів англійські журналісти, пропагандивні комісії та урядові достойники, як ось новоіменований віцеміністер Форн Офису — Вернон Бертейлєт та сер Вольтер Монктон, щоб підготовити цей договір. Берлінський „Фелькішер Беобахтер" пише у звязку з тим: „Цим довогором Англія робить себе урядово тяглом большевизму в Европі. Негайно після перших днів походу на Схід висловив англійський міністер інформації свое високе признання для розкладової большевицької пропаганди у всіх державах Европи і заявив, що Англія може навчитися дуже багато від Совітського Союзу в першу чергу в ділянці пропаганди. В якій мірі засвоїла собі вже англійська пропаганда козирі та кличі большевиків, це видно зі щоденних авдицій англійського радія та заяв урядових достойників, що накликують до вбивств, саботажів та бунтів".

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., ¼ сторінки 180 зол., ⅛ сторінки 150 зол., 1/16 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.

ПЕРЕДПЛАТА „Кр. В.": Передплату треба висилати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часопису на кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередню адресу.

ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату з Генерального Губернаторства треба посилати переказами або чеками нашого видавництва Sch A Warschau Nr. 3.812. З Німеччини чеками нашого видавництва на Postscheckkonto Berlin № 68085.
З Протекторату: чеками „Українського Видавництва" Postsparkasse Prag 78.513. — Із Словаччини чеками Tatra banka, filialka v Bratislave, Bratislava, № 5015 на р-к Ukrainske Nakladatelstvo v Krakove. — Курс 1 нім. марки 2 зол., 1 чеської кор. 0.20 зол., 1 словацької кор. 0.20 зол.
При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші. Звертаємо увагу: подавати чітку і докладну адресу.

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Райхсштрассе 34, II. Тел.
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.
Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau, Reichsstrasse 34, Fernspr. 230-30. — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei", Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher 10279